

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 18 Mei.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius

AMERIKA.

Een brief uit Philadelphia van den 16 April bevat het volgende: De tijdingen uit Mexico van den 18den dezer zijn van veel belang. Alles kondigt er eene aanstaande revolutie aan. Onlusten van eenen gewichtigen aard zijn den 9 Maart in die hoofdstad voorgevallen. Daar het gouvernement een bevel had uitgevaardigd, waartoe de nationale waarde van den koperen munt verminderd wordt, hebben zich atroupemasten gevormd, welke men niet dan door kracht van wapenen heeft kunnen uit elkander drijven. Den volgenden Zondag hebben nieuwe onlusten plaats gehad. Onderscheiden woningen, door vreemdelingen bezet, zijn door het volk aangevallen. Eenige oproerigen zijn door de troepen doodgeschoten. Men handelt er oyer om den generaal Bustamente tot Dictator van Mexico uit te roepen.

De boodschap van den voorzitter der Vereenigde Staten, is den 4 Maart in de hoofdstad ontvangen, waar dezelve eene levendige censatie heeft doen ontstaan. Den volgenden dag na de ontvangst, heeft het congres eene vergadering met gesloten deuren gehouden. De meening is, dat de voorgestelde maatregelen van geenen bevredigend aard zijn, en dat het Mexicaansch gouvernement in de havens de Middellandsche zee tegen den handel van de Vereenigde Staten zal ageren.

Mexico heeft alle havens van Texas in staat van blokkade verklaard, wij twifelen niet of Texas zal eene dergelijke verklaring doen tegen de havens van Mexico; het eene zal even veel kracht als het andere zijn.

DUITSCHLAND.

De aanstaande inspectie reis van Z. M. den Keizer van Rusland door de provincien zijns rijks zal de grootste wezen, welke deze werkzame monarch, en voorzeker ooit een Europeesch vorst, heeft afgelegd. Dezelve zal, volgens de hier ontvangen berichten, 13,000 wersten bedragen, en zich van de meest noordelijke tot de meest zuidelijke gewesten uitrekken. De monarch wil, zoowel in Siberië als in Tiflis, waar nimmer nog een christen vorst een voet gezet heeft, zich met eigen oogen overtuigen van de doelmatigheid zijner regering, en van de wijze, waarop zijne bevelen worden uitgevoerd. In het zuidelijke Rusland zullen, in tegenwoordigheid des Keizers, kavaleries-mancevers plaats hebben, en zulks op zoo groote schaal, als nog nimmer gezien is.

Pruissische belangrijke berichten.

Pruissen. Eene ordonnantie des Konings, die ter algemeene kennis der Rhijn-provincien wordt gebracht, bevat de navolgende bepaling.

Er mogen geene bals noch andere vermakelijkheden van dien aard gehouden worden op de dagen van *Kersmis*, *Paschen*, *Pinkster*, *goede-Vrijdag*, de algemeene dag van bostvaardigheid en gebed en op *Allerzielen-dag*.

Ik breide zelfs deze bepaling uit op de geheele goede week en op *Aschdag*. — Van uitsluitend R. K. feestdagen zoo als onder anderen *Lieve Vrouwen-dagen* wordt niet gesproken.

Keulen. De heer F. Herschel, wiens naam in Duitschland bekend is, was in den katholyken godsdienst opgevoed; doch gedurende de zes maanden dat hij aan de universiteit van Bonn studeerde, waren zijne denkbeelden protestantsch geworden. Van Bonn ging hij naar Hall, aldaar werd hij protestant en volgde weldra de cursus der protestantsche godgeleerdheid. Hij legde zijn examen *pro ministerio* af. Onlangs verliet hij het ministerium en den 27 Februarij heeft hij alhier zijne geloofsbelydenis afgelegd. Sedert dien tijd verwacht hij, ten gevolge van het door hem afgelegde examen, op het seminarium te kunnen worden toegelaten.

Breslau. Men zegt dat een hoogleeraar zal benoemd worden die met het onderwijs van den joodschen eeredienst in de 4 gymnasia, waarin reeds 150 leerlingen gesteld worden, zal zijn belast. — Hoevele gymnasia door en voor de katholyken gesticht, vindt men thans in dat land niet zonder leeraren voor den katholyken godsdienst.

Erfurt. Sedert eenige maanden bestaan alhier groote verdeeldheden ter zake van het invoeren der protestantsch-luthersche liturgie. Doctor Schribel heeft de vereenigde Pruisische kerk verlaten om het oorspronkelijk lutheranisme te volgen. Hij predikt thans met alle kracht tegen de vereenigde kerk en heeft zelfs een werk uitgegeven onder dezen titel:

«Hebben de Vorsten het recht om aan hunne onderdanen de vereenigde godsdienst op te leggen? Indien zij zulks heden bezitten, kunnen zij dan morgen ons het catholicismus of mahometismus niet opleggen?» — *Münster.* De provinciale staten van Westfalen, die altijd de belangen van den godsdienst ter harte trekken, hebben op nieuw met eenparigheid van stemmen een adres aan den Koning gericht, om de afschaffing der wet te verkrijgen, waarbij de katholyke soldaten verplicht worden om op de zondagen de protestantsche diensten of *Kerkerparaden* bij te wonen. Geheel Westfalen, de adel, de burgerij en de landlieden verlangen naar het einde der verplichtingen die het geweten onzer kinderen op de pyubank legt.

FRANKRIJK.

PARIS, den 15 Mei.

Gisteren hebben de pairs eene zitting gehouden. Daarin heeft vooreerst de minister van binnenlandsche zaken aangeboden het door de afgevaardigden aangenomen ontwerp van wet, tot een buitengewoon krediet van twee millioen franken, voor de geheime uitgaven van 1837. Voorts heeft de kamer beraadslaagd over het huwelijksgebed van Koningin Leopold. Daarbij merkte de markies de Brézé aan, dat, indien Frankrijk een millioen aan den gemaal dier Koningin verschuldigd was, hetzelfde dat geld reeds voor vijf jaren had moeten voldoen; dat die verdraging alleen kon worden toegeschreven aan de onderhandelingen met het Belgische bestuur, wegens de teruggave der nitschotten, veroorzaakt door de twee expeditien tegen Holland; en dat hij dus stellig afvroeg, hoe het met die onderhandelingen stond. De voorzitter van den raad zeide, hierop hetzelfde als in de kamer der afgevaardigden te moeten antwoorden, dat men, namelijk, omtrent de betaling van voornoemde gelden, steeds aan het onderhandelen was. De markies de Brézé, zich daarmede echter niet tevreden houdende, vatte de hertog de Broglie het woord op, en zeide: dat niet de som, maar de schuldenaar, betwist werd; dat België de expeditie van Antwerpen zelf had willen doen, doch dat, om eene aanraking tusschen Holland en België te vermijden, Frankrijk dezelve heeft ten uitvoer gebracht; dat hij er moest bijvoegen, zonder zich over het al of niet gegrond daarvan uit te laten, dat het Belgische bestuur staande houdt, dat Holland de onkosten dier expeditie moet voldoen, daar zij geschied is op deszelfs weigering om de citadel over te geven; dat, daar het traktaat van November 1831 door Holland niet was aangenomen, het in den aard der zake lag, dat voornoemd vraagstuk nog niet was beslist, en dat, zoodra het duidelijk zal blijken, wie de schuldenaar is, de Fransche regering zich beijveren zal, om zich het geld te doen uitbetalen. De markies merkte alstoen nog aan, dat, indien men wachten wilde, tot dat Koning Willem de schuld van België betaalde, men alsdan lang zou kunnen wachten. Het ontwerp vervolgens in stemming gebracht zijnde, werd hetzelfde met eene groote meerderheid goedgekeurd. Na de aanneming van nog een paar wetten van plaatselijk aangebelang, ging de kamer tot aanstaanden Maandag uit een, als wanneer over de bevoegdheid van het hof der pairs zal worden beraadslaagd.

Bij de afgevaardigden is heden wederom eene kredietwet aangeboden, tot bestrijding van binnenlandsche aangelegenheden. Voorts heeft de commissie onderscheidene verlagen op verzoekschriften uitgebragt. Onder dezelve merkt men een van schuldeijers van het Portugesche gouvernement, die hunne verdringen aan de kamer rigten; hetzelfde werd aan den minister van financiën gezonden. Ook heeft de kamer eenige wetten goedgekeurd, waaronder eene tot een krediet van een millioen voor de openbare wegen.

Z. M. heeft een besluit genomen, bepalende, dat de kerk van St. Germain l'Auxerrois, die, gelijk bekend is, in 1831 door het graauw verwoest geworden is, wederom zal worden gedaan.

De politie betoont zich zeer oogerust nopens de veranderingen, welke in de hoofdstad aankomen. De commissie heeft bevel bekomen, tweemaal daags de lijsten der reizigers op te geven. Die maatregelen moeten tot den 15 Junij aanhouden. Van den 14. Heden morgen is werkelijk de eerste dienst van de kerk St. Germain l'Auxerrois gehouden. Een groot aantal politie beambten was derwaarts gezonden. De rust is niet gestoord geworden.

— Men verneemt, dat de minister van oorlog zich bezig houdt met eene kwijtschelding, welke zou worden verleend aan alle militairen, die veroordeeld zijn, omdat zij tegen de krijgstuclit misdaan hebben.

Er zijn reeds van de departementale berichten ingekomen, nopens de wijl, hoe de kwijtschelding aldaar is ontvallen. De zelve heeft overal een zeer goeden indruk gemaakt. Te Nantes heeft men van een groot aantal huizen de nationale vlag uitgestoken.

SPANJE.

In den *Messenger* leest men aangaande het gebeurde in Katalonie het volgende:

Wij waren goed onderrigt toen wij gisteren meldden, dat het grootste gedeelte van Katalonie in volslagen opstand verkeerde. Een brief, welke ons onder dagteekening van 8 dezer uit Puycerda wordt toegezonden, bevestigt inderdaad al wat wij zeiden nopens de vorderingen van de revolutionaire beweging. Deze beweging heeft zich niet blootelijk tot Barcelona, Tarragona en Reus bepaald, gelijk de laatste telegrafische dépêches aankondigden, maar zij heeft zich medegedeeld aan al de steden van de provincie, van af de kust tot aan Tortosa en Mojon. Deze daadzaak wordt bevestigd door de volgende aan den militair gezagvoerder van Puycerda gerigte dépêche:

« Al de steden, gelegen tusschen de kust van Themp-Oliana, Cardona de Rey, Ignalada, Martorella, Villa Rodona en Tarragona, tot aan Tortosa en Mojon, hebben de revolutionaire beweging ondersteund en gevolmagtigden gezonden naar Agramont, alwaar zich een soort van centraal bestuur zal vestigen, hetwelk de grondslagen moet behandelen en vaststellen, op welke het gewest deszelfs onafhankelijkheid wil vestigen. De garnizoenen van Surana en Castel-d'Assens hebben de zaak der insurgen ten omhelsd, wier algemeen aangenomen aanvoorders zijn Don Pio Mata, eigenaar te Reus, Don Jose Zulueta, te Barcelona, en Don Modesto Puig, voormalig gouverneur van Figueras.

« Zie hier de Proclamatie, welke zij op den 3den hebben uitgegeven:

* BURGERS, SOLDATEN!

« Onze onafhankelijkheid is herwonnen; weinige uren zijn toegekend geweest om de magt te ontwingen uit de handen van eene regering, welke, na ons van bedrog tot bedrog gevoerd te hebben, haar werk heeft voltooid door tot staatswet te verklaren eene instelling, die duizendwerf ongerijmder en dwingelandscher is dan het gehate estatuto. Inmiddels bedreigen ons nog gevaren. Laten wij ons niet door onze zege de oogen verblinden; zij wij op onze hoede tegen de looze streken van die zoogenoemde gematigde partij, welke, hare staatkunde getrouw niet zal nalaten zich onder onze banieren te scharen, ten einde te beter tweedragt in ons midden te zaaien. Mistroutwt allen, wier vaderlandsliefde nog niet heeft op de proef gestaan; verleent aan de onverwijd in te stellen overheden uwe warmste medewerking, en zijt alsdan verzekerd, dat niemand het zal wagen u te stuiten in het groote werk van staatkundige wedergeboorte, hetwelk wij met moed en ijver hebben ondernomen.

« Het seil is gegeven, de boom der vrijheid staat andermaal overeind, binnen weinige dagen zult gij al de gewesten van Spanje zien toestroomen, om zich rondom denzelfden te vereenigen, terwijl zij den naam van Katalonie zullen zegenen, die in de geschiedrollen der nationale onafhankelijkheid altijd het eerst stond ingeschreven.

« Soldaten! Ook aan u is de roem opgedragen om ons vaderland te herscheppen; het oogenblik is daar, om u te herinneren, dat gij uit het volk zijt voorgekomen, en dat uwe plaats te midden van het volk is. Vereenigt u dus met ons, en gij zult op verhoofden vanden, die weten hoe zij u ter zege moeten leiden; bekwaam en de zaak getrouwe aanvoorders, van welke gij noch vertrad, noch onervarenheid zult hebben te vreezen, waarvan gij tot dus verre de slagoffers zijt geweest.

« Leve de Onafhankelijkheid! Leve de Republiek!

« Reus, 3 Mei 1837. Pio MATA, JOSE ZULUETA, MODESTO PUIG.»

ENGELAND.

— De Londonsche berichten van den 14den dezer, die eergisteren met de stoomboot de *Batavier* te Rotterdam zijn aangebragt, behelzen geen staatkundig nieuws van aabbelang. Uit de vroegere tijdingen, waarvan wij gisteren reeds den voornamen inhoud gaven, verneemt men nog dat den 10den dezer, door den heer Hamilton, in het Lagerhuis het bekende verzoekschrift der protestanten in Ierland, tot het erlangen van bescherming voor hunne kerk en eredienst, dat uit de protestantsche bijeenkomst te Dublin van den 24sten Januarij II. is voortgesproken, is ingediend. Hij heeft verklaard later op den inhoud van dit verzoekschrift te zullen terugkomen. Men weet, dat de ondertekeningen van dit verzoekschrift eenige honderd duizenden bedragen. De perkamenten rol, waarop alle deze ondertekeningen te gelijk met de opgave van beroep, woonplaats enz., zijn geplaatst, was dan ook buitengewoon groot en had, volgens de verzekering van den heer Hamilton, eene lengte van twee Engelsche mijlen. Hij had ondersteuning noodig, om de rol naar de tafel van het huis voort te werken. Overigens is in het Lagerhuis in de laatste dagen steeds over de Iersche armenwet beraadslaagd. Een voorstel van den heer T. Duncombe, strekkende tot het nemen van besluiten tegen het in het Hoo-

gerhuis steeds gewettigd gebruik, volgens hetwelk de afwezige leden bij volmagt voor zich kunnen laten stemmen, is met 129 tegen 81 stemmen verworpen. Sir Robert Peel meende, dat de gewoonte in het Lagerhuis, volgens welke leden, die de beraadslagingen niet willen of kunnen bijwonen, den doof hunne afwezigheid hunne partij niet te benadeelen, met een lid van de tegenovergestelde partij de afspraak maken van geen van beiden bij de stemming te verschijnen en dus, zoo als men dat noemt, hunne stem uitwisselen, ten minste evenzeer was af te keuren; zoodat men alvorens een onafhankelijken tak der wetgeving aan te tasten, den balk uit zijn eigen oog behoorde te doen verdwijnen.

BELGIE.

— De Belgische afgevaardigden hebben de wet tot bedijking der polders met 50 tegen 32 stemmen aangenomen, zoodat de dijk zal worden aangelegd op 1500 ellen van het fort Lillo, en het fort *Lacroix* zal worden gesloopt.

— Te Antwerpen heeft men eene Belgische stoombootmaatschappij opgericht, ten einde een geregelden dienst met Hamburg te openen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 31 Mei.

H. M. de Koningin is eergisteren middag ten één ure van hier naar Berlijn vertrokken.

— De laatste uit Berlijn ontvangen bulletins, omtrent den staat der gezondheid van H. K. H. prinses Albert van Pruisen en den jong geboren prins, zijn zeer voldoende. De doofschichtige kraamvrouw had een geridgen aanval van zogoorts gehad, doch was overigens welvarende, gelijk mede het vorstelijke kind.

— Z. M. de Koning heeft den heer Mr. L. C. Luzac, voorzitter van de tweede kamer der staten-generaal in de nu gesloten zitting benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw.

— Bij zijner majesteits besluit van den 29 April II., n°. 89, is tot regter-plaatsvervanger in de regtbank van eersten aanleg te Maastricht benoemd Mr. R. J. E. Capitaine.

Bij een ander besluit, van denzelfden dag, is Mr. L. A. Ligtervelt eervol ontslagen als majoor-kommandant der dienstdoende schutterij van 's Hertogenbosch, en is de heer H. Habraken in diens plaats benoemd.

Door Z. M. is tot lid der commissie van beheer en toezigt over de droogmakerij van den Zuidplas in Schieland benoemd de heer Mr. A. T. Prins.

— Zijne excell. de luitenant-generaal van Geen heeft eergisteren morgen deze residentie verlaten.

« Het is een zeer jammerlijk geval, dat de heer van de galg gezeeselden en gebrandmerkten man, is overleden. En zegt dat zulks zijne oorzaak heeft te danken aan de te sterke uitrekking der ledematen. Dikwijls is er bij de staten-generaal over de afschaffing dezer lijfstraf geraadpleegt. Is het bovenstaande waarheid? dan is het in het belang der menscheijkheid te wenschen dat bij het nieuwe wetboek, deze straf uit de middeleeuwen mag worden afgeschaft.

— Men schrijft uit Amsterdam, het volgende:

« Heden werd alhier gehouden de elfde algemeene vergadering van het Nederlandsch genootschap: *Tot zedelijke verbetering der gevangenen*, onder voorzitting van den weledel gestr. heer Mr. J. J. Uytwerf-Sterling.

« Uit het dertiende jaarlijksch verslag van de verrigtingen en den staat des genootschaps, opgemaakt door den eersten secretaris, den heer W. H. Warnsinck, Bsz., is gebleken, dat de zorg van de bestuurders der afdelingen des genootschaps, in de onderscheidene gevangenissen des rijks, zich heeft uitgestrekt over 2337 crimineel en correctioneel veroordeelden. Van dezen hebben 448 gedeeld in het godsdienstig onderrigt; terwijl 415 in het lezen, schrijven en rekenen zijn onderwezen; voorts heeft men aan 88 arbeid verschaft. Het getal der jeugdige veroordeelden van beide seksen, beneden de 18 jaar, die, van de meer bejaarde gevangenen geheel afscheiden, onafgebroken deel in het school- en godsdienst-onderrigt, van wege het genootschap gegeven en die tevens tot een beroep of kostwinning worden opgeleid, bedroeg, op den 31 December II., 139.

« Twee honderd vier en veertig ontslagenen zijn door het genootschap op verschillende wijzen verzorgd geworden; een aantal van 11 heeft zich deze gunst onwaardig betoond.

« Het getal der leden heeft over het afgelopen jaar beloopt 3591.

— De heeren Westendorp en Comp. en L. R. Bischoffsheim, alhier, hebben uitgegeven een berigt, benevens plan en voorwaarden van eene vereeniging tot gemeenschappelijk bezit van kansbiljetten, onder beheer van gemelde twee huizen als directoren, en onder toezigt der heeren D. G. Splitgerber, J. Valkamer en Mr. F. A. van Hall als commissarissen. Voor zeventien kansbiljetten, met bijvoeging sener som van vier honderd gulden; kan door ieder aan die vereeniging worden deel genomen, zullende daarvoor worden afgegeven een bewijs van deelgeregtigheid aan toonder, representerende een nominaal kapitaal van duizend gulden, en rentende 4 pCt. in het jaar tot het jaar 1850, als wanneer die rente met zoo veel zal vermeerdert worden, als door de uitloting van een gedeelte der kansbiljetten, de fondsen der vereeniging in waarde zullen hebben toegedomen. De eerste gelden, tot een beoep van drie millioen gul-

den, zullen belegd worden in aandelen in de tweede leening der Ned. Handelsmaatschappij, rentende 4½ pCt., verbindende zich de directie die aandelen tegen den prijs der jongste inschrijving te leveren; de overige gelden zullen in beleening op solide effecten worden belegd. Uit de ontvangene intressen worden vooreerst de gewone onkosten, provisie en het bedrag der halfjarige coupons tot 1850 voldaan, terwijl het overschot zal gebruikt worden om jaarlijks bij voorraad een bedrag van certificaten uitgestelde schuld aan te koopen.

— De weersgesteldheid is alhier metterdaad een wonderverschijnsel der natuur. Wij hebben heden den 16den Mei, een tijdstip hetwelk, met betrekking tot den stand der zon, gelijk staat met de eerste dagen van Augustus, en echter verheft zich de thermometer des nachts, en voor een gedeelte des dags, niet boven het vriespunt. Sedert drie dagen hebben wij sneeuw en hagel. De wind waait bestendig uit het noorden, of noord-oosten, en zelfs terwijl de zon op hare middaghoogte staat, vermindert de koude niet, die alle menschen noodzaakt in winterkleding, en in dikke manteljassen te gaan. Aan het geboomte, ontwikkelt zich nog geen bladerenknoop, en buiten onze stad vertoont alles nog het zelfde wintergezicht. Daar anders, met de Pinksterdagen, schier onze geheele bevolking ter stad uitstroemde om het zoete en verkwikkende dert-voorjaars-zon, en het schoone groen op beemd en veld te genieten, blijft een-ieder te huis en velen zelfs verwarmen zich nog aan den winterhaard. Bij menschen heugenis is geene dergelijke weersgesteldheid omstreeks dezen tijd beleefd.

— Het volgende uittreksel uit eene kronijk van den jare 1435 komt ons, zoowel wegens de daarin vermelde bijzonderheden als wegens de overeenkomst, in vele opzichten, tusschen de tegenwoordige weersgesteldheid en die van gemeld jaar, niet onbelangrijk voor, en wij meenen door de overneming van hetzelfde onze lezers geene ondiens te doen:

IN 't Jaar onzes Heeren doen men schreef 1435 was de wind omtrent half February veel Oost ofte Noord Oost ende des s'Nagts was 't klaar weder tot ses of seeven uren toe, ende des daags was 't donker grauw weder tot s'avond toe, zeer koude tot ses of seeven uren, ende het en regende niet, noch het en doude niet in de Maart, noch in April, noch in Mey. En op *St. Pancrasdag* (den 12 May) Oude styl hadt het hard Ys gemaakt, dat 'er een Kraay op staan konde; ende daar en wies Lover, noch Gras, noch Kooren, noch Primenboomen en bloeyden niet, noch Kerren, noch Appelen, noch Peeren, noch gelycke Lyngeard en was ontlaten. Ende daar waren Menschen die den betrouwen op God en hadden, ende keerden haar Land anderwerf omme, ende en hadden geen vruchten. En andere Luiden zeiden met *Job, God gaf God nam*, ende daar zij een hoedt Tarwe af plegen te hebben, daar kregen zij vierhoedt af van die Sumer. Ende op *St. Jan Baptist-dag* (den 24 Juny) zaten de Oude Vrouwen met grote Koolpotte voor de Kerke ende de Menschen en konde haar niet verwarmen die by de Straat gingen. Ende het begon te warmen des daags na *St. Pieter en Paulus* (den 30 Juny) in die octave van *St. Jan*, ende des daags zoo scheen de Sonne schoon ende klaar, en des s'nachts zoo regenden 't soetelyk zoo dat alle de vruchten op het veld wiessen, ende men koft daar na een achtste Tarwe om 8 groot, ende een achtste Rogge om 6 groot, ende een achtste Gerste om 4 groot, ende een achtste Haver om 10 duiten. Item een achtste Guldelink-apple om 3 groot, ende een achtste Schyvers om een braspenning, een achtste Gys-Jans om 6 duiten, en alle Ooft daar na. Item een achtste peeren om 2 stuivers 3c. Item een Koehooy om 18 stuivers van dat allerbeste. Item een Varken dat het allerbest, dat op de markt kwam om drie pond Hollands, (2 gulden 25 cents). Item een Runt dat 120 pond smeers hadde koft men om 9 Rynsche Guldens (8 gulden en 10 cents) en alle beesten daar naar laager.

— Van de Spaansche grenzen wordt gemeld, dat Espartero den 9 te San Sebastian aangekomen is. — Sedert den 6 was er over de geheele linie geen schot gevallen. Tegen den 15 verwachtte men echter een ernstigen strijd.

STATISTIEK DER VEREENIGDE STATEN.

Onder de staten welke nog steeds in hunne ontwikkelingsperiode zijn, nemen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, door de verbaasende uitbreiding en het toenemend gewigt hunner handelsbetrekkingen eene eerste plaats in. Het is uit dien hoofde niet onbelangrijk een statistiek overzicht van de jongste gesteldheid van dit uitgebreide land te geven; en beginnen wij alzoo met eene opgave van

1. Het grondgebied en de bevolking in 1836.

Staten	Bevolking	Engel. v. mijlen.	Slaven.
New-York	2,400,000	46,200	46
Pensylvania	1,600,000	43,960	386
Virginia	1,360,000	64,000	363,637
Ohio	1,300,000	30,850	
Noord-Carolina	800,000	43,802	246,462
Zuid-Carolina	650,000	30,080	315,665
Kentuk	800,000	39,015	165,350
Tennessee	900,000	44,720	142,382
Massachusetts	700,000	7,803	
Georgia	620,000	58,200	217,470

Maryland	500,000	10,829	102,878
Maine	555,000	31,950	
Indiana	550,000	34,000	
New-Jersey	360,000	6,900	12,246
Alabama	500,000	50,875	117,297
Connecticut	298,000	4,770	23
Bermont	330,000	10,205	
New-Hampshire	300,000	9,280	
Louisiana	350,000	48,000	109,630
Illinois	320,003	59,130	746
Missouri	350,000	60,384	24,990
Mississippi	150,000	45,375	56,000
Rhode-Island	110,000	1,363	14
Delaware	80,000	2,068	3,305
Michichan	120,000	33,750	27
Arkansas	70,000	121,000	4,578
Columbia (Distrikt)	50,000	1,000	6,050
Florida (Gebied)	50,000	57,750	15,510
Wisconsin (Gebied)	20,000	58,000	
Oregon (Gebied)	5,000	144,000	
Missouri (Gebied)	5,000	200,000	
Totaal	16,203,000	1,409,266	1,894,68

Het getal der Indianen wordt op 400,000 geschat. De gezamenlijke bevolking der Vereenigde Staten bedraagt alzoo nagenoeg 16,603,000, waaronder omstreeks twee millioenen slaven en 400,000 nakomelingen van de oorspronkelijke landsbewoners. Ter vergelijking halen wij de grond oppervlakte der Britsche eilanden aan.

Engeland en Wales bevatten	58,335 vierkante mijlen.
Schotland	29,500
Ierland	30,000

Het blijkt alzoo dat Virginia, Illinois, Missouri en Arkansas ieder groter zijn dan Engeland en Wales, en New-York, Pennsylvania; Ohio, Noord-Carolina, Zuid-Carolina, Kentucky, Tennesseey, Georgia, Maine, Indiana, Louisiana, Mississippi, Florida en Michigan ieder groter zijn dan Schotland en Ierland.

In- en uitvoer.

Op het einde van het jaar, eindigende met 30 September 1836, bedroeg de invoer 173 millioenen en de uitvoer 122 millioenen dollars; onder den uitvoer waren omtrent voor 101 millioen inlandsche producten. De voornaamste handelsbetrekkingen zijn die, welke met Engeland en deszelfs koloniën bestaan; deze maken wel de helft uit van den geheelen handel der Vereenigde Staten; de invoer, tegen millioen dollars berekend, stond in 1835 in de volgende verhouding: Engeland en koloniën, 66 millioenen; Frankrijk, 23; Cuba, 11; Mexico, 10; China, 6; Braziliën, 5; Spanje (met uitzondering van Cuba), 5; de Hanzensteden, 4; Rusland, 2; Hayti, 2; Holland, 3; uit de overige staten, gelijk als: Zweden, Pruisen, Denemarken, Portugal, Italië, Turkije, Griekenland, Columbia, Guatemala, Chili en Peru was de invoer van veel minder belang en bedroeg in het geheel zoo wat nabij de 15 millioenen zoodat de gezamenlijke invoer in 1835 zoo omstreeks de 150 millioenen dollars beliep. De uitvoer der producten van de Vereenigde Staten, ten bedrage van 101 millioen, kwam uit de volgende voort: visscherij, 2 millioen; bosschen, het bontwerk en de pelterij daaronder begrepen 5 millioen; landbouwproducten 84 millioen (hieronder voor meer dan 60 millioen boomwol of katoen); manufactuur-producten 10 millioenen.

3. Middelen van circulatie voor den handel.

Op den 6den December 1836 waren er voor 120 millioenen banknoten en voor 28 millioenen dollars baar geld in omloop; aan staven enz. lagen voor 45 millioenen in de banken. Het gezamenlijk bedrag der middelen van omzetting bedroeg alzoo 193 millioenen dollars. De munt-établisseminten der Vereenigde Staten sloegen in het jaar 1836 voor 7,764,900 dollars. Er zijn 558 banken (meest kompaniesbanken, *joint stock-banks*) benevens 146 bij- of nevenbanken. Het kapitaal in bank-actien daargesteld, bedroeg in 1835, 231 millioen, en in 1836 over de 300 millioenen dollars. Het kapitaal van de bank der Vereenigde Staten (thans met eenen vrijbrief van den staat Pennsylvania; *chartered bij Pennsylvania*) is groot 35 millioen; de banknoten van haar in omloop tellen eene som van 33 millioen. Het bedrag van de door deze bank op 1 Januarij 1837 in portefeuille gewest zijnde en gediscompteerde wissels beliep 55 millioenen. De wettelijke taks belooft in de Vereenigde Staten tusschen de 6 en 10 pCt. Al de banken moeten jaarlijks hunnen boeken aan eene commissie van onderzoek opleggen.

4 Gemengde opgaven.

De tonnen inhoud der schepen die in 1835 de havens der Amerikaansche staten bienevliepen, bedroeg 1,352,653 tonnen; die van de uitgeklaarde 1,400,517; de vreemde scheepvaart had hierin een aandeel van 640,000 tonnen inhoud; er kwamen in de havens 7025 Amerikaansche schepen en 4269 vreemde. De boomwol of katoen werd in de Vereenigde Staten het eerst in 1787 aangekweekt; in 1835 bedroeg de oogst 560,000 balen; in 1836, 1,360,725; en voor 1837 wordt hij op 1,700,000 balen geschat.

Wat het *Quantie-Waaren* betreft, in 1836 beliep de ontvangst: 47,691,898 dollars (waaronder 22 millioen van wege de beas-

ting en 25 miljoen uit den verkoop van openbare landerijen; de uitgaven: 31,435,632 dollars.

Het leger bedroeg op den voet van vrede: 8,221 man, (militie of landweer: 1,341,000); de marine: 32 schepen, waaronder 12 linesschepen en 14 fregatten.

Van school-inrigtingen bestonden er: 79 gymnasien (public colleges), 36 seminariën, 23 geneeskundige scholen.

Ten aanzien van de godsdienst-gezindheden geven wij een zoo nauwkeurig mogelijk staat.

Baptisten	4,300,000
Methodisten	3,000,000
Presbyterianen	2,000,000
Congregationalisten	1,200,000
R. Katholijken	1,000,000
Episcopalisten	1,000,000
Universalisten	600,000
Luthetanen	500,000
Gereformeerden	400,000
Christianen	300,000
Kwakkers	220,000
Unitarissen	180,000
Donkers	30,000
Mormoniten	12,000
Schudders	6,000
Moravische broeders	5,000
Schwedenborgianen	5,000

De voornaamste steden zijn: New-York, met 305,000 inwoners; de stapelplaats van Noord-Amerika; in het jaar 1836 kwamen daar 2293 schepen aan, met 60,541 passagiers; Philadelphia, met 210,000 inwoners, de schoonste stad der Vereenigde Staten, eene soort van Amerikaansch Athene; Boston met 90,000; Baltimore, waar de meeste gedenkstukken zijn met 90,000; Washington, met 20,000 inwoners; New-Orleans, des winters met 100,000, des zomers met 40 à 50,000 inwoners; deze stad is de haven van den Mississipi en daardoor de sleutel eener riviervaart van 2,200 engelsche mijlen lengte; Pittsburgh aan den Ohio, met 6000 inwoners; Cincinnati, met 35,000; Louisville met 25,000; Buffalo aan den Eria met 20,000; Rochester met 20,000; Charlestown (Zuid-Carolina) met 33,000; Richmond (Virginia) met 20,000; Providence (Rhode Island), met 20,000; Norfolk aan den Chesapeakebaai, met 11,000; Lowell, met 18,000; Detroit nabij het Huronmeer, met 8000; Nashville met 8000; St. Louis, met 13,000; Albany, met 30,000, voorts Hartford, Savannah, Portland, Salem, Lexington, Mobile en Wilmington, met 7 tot 15000 inwoners.

Regering: president, de heer van Buren, met 25,000 dollars traktement; vice-president, de heer Johnson, met 5,000 dollars traktement. De raad van den president bestaat uit zes leden: de staats-secretaris, die van de schalkist, van oorlog, van marine, de generaal-postmeester en de generaal-fiscaal; de laatste heeft 4,000; de overige hebben ieder 6,000 dollars traktement. Op de bureaux van de verschillende departementen zijn van 3 tot 31 beambten aangesteld, met traktementen van 1100 tot 3500 dollars.

De senaat bestaat uit 52 leden; twee voor elke staat der Unie; zij worden door de legislatuur voor den tijd van zes jaren verkozen en trekken acht dollars daggeld, zoolang de jaarlijksche sessie duurt. De president heeft 16 dollars daggeld. Het huis der vertegenwoordigers heeft 242 leden, door het volk voor twee jaren verkoren; ook zij hebben zoolang de zitting duurt 8 dollars daags. Door elkander gerekend, heeft men één vertegenwoordiger op elke 47,700 inwoners. De gezanten hebben 9000 dollars voor hunne vestiging en voorts 9000 dollars aan jaarlijks traktement; de zaakgelastigden 4500, en de legatien-secretarissen 2000 dollars.

BEKENDMAKINGEN.

* * Alle degenen, welke iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van den Heer P. H. VAN FENEMA, oud-Notaris, gewoonde hebbende te 's Hertogenbosch, worden verzocht daarvan betaling te doen of hunne Rekeningen met de Bewijsstukken voor den 1 Junij 1837 in te zenden, aan de commissie van likwidatie, ten kantore van den Heer Prokureur E. G. O. D. E. B. B. E. R. G. H., te 's Hertogenbosch.

Deze oproeping in de gegeven omstandigheden, voor als nog het eenige middel zijnde, om de Chirographaire Creditoren en derzelver vorderingen te leeren kennen, zoo zij dan ook een iegenlijk door dezen gepevenieerd, dat zij die in gebreken blijven, om hieraan behoorlijk te voldoen, noodzakelijk tot zoo lange van alle te doens repartitien moeten blijven uitgesloten, als den aard en het bedrag van derzelver vorderingen zullen wezen geconstateerd.

's Hertogenbosch, den 10 Mei 1837.

De Commissie voornaemd,
J. B. VAN SON.
J. M. KIVIPS.
H. A. BYVOET.
JOH. DE BERGH.

* * Het behaagde den Almagtigen, heden circa zes uren, door den dood tot zich te roepen, mijne teerbeminde vrouw ANNA CRISTINA VERSTERREN, geboren STÖPPEL, alvrens voorzien te zijn van de HH. Sakramenten, in den ouderdom van ruim 71 jaren, na eene langdurige waterzucht.
P. VERSTERREN.

Megen, den 11 Mei 1837.

171ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ

TWEDE KLASSE.

3de Lijst. No. 16300 f1500; 12471, 12095 en 9973 ieder een prijs van f1000.

4de Lijst. No. 22690 f2500; 2669 f1000.

MARKTBERICHTEN.

Prijzen der Gransen te Amsterdam, 16 Mei 1837.

Tarwe aan cons. vrij, wel afgegaan; 151 p. p. n. f330; 126 p. o. b. dito f248; 128 p. o. Zeeuws. f250; 127 p. n. Bo-venlandsche f206; 125 p. Vriess. f180; 126 p. b. Pobl. f248; 130 p. p. b. dito f295; 230 p. bonte f280; 126 p. bonte (min- dere) f230. — Rogge met goeden handel en ruim vorige prij-zen; 122 p. n. rijn bij partij f155; 123 p. o. Pruissia. f162; 122, 124 p. o. Drents. bij partij f150, 154 aan de Zaan; 122 p. n. dito alhier f150; 120 p. dito f144. — Gerst in een doen; 104 p. Oldammer Winter f110. — Haver ruim prijshoudend; 87 p. geringe dikke f87. — Hoekwiel rondet handeld.

Prijzen der Olie te Amsterdam, 16 Mei 1837.

Koolzaad met weinig handel; op 9 vat in Sept. 55 L; Gron. 56 L; Oostvr. 53 L. — Lijnzaad in een doen; 101, 111 p. Koningsb. f240, 108 p. Voorlandsch f240. — Raapolia dadelijk aangenamer, doch op het najaar met meer verkoopers; per 6/w f39½; Vliegend f31½ a 37; 1°. September f33½, October f33½ a ½, November en December f33½ a 34. — Lijnolie per 6/w. f32½; Vlieg. f31½ a 32. — Hennipolie per 6/w. f32; Vlieg. f38. — Raapkoeken f58 a 65. — Lijnkoeken f7½ a 8.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 9 Mei: 5 pCt. Metall. 104½; 4 pCt. 99½; 3 pCt. 74½; Bankactien 3 pCt. 1368½.

Londen, den 12 Mei: 3 pCt. gecons. 90½; dito per 25 Mei 97; Reduc. 3 pCt. 90; Excheq. Bills 32 a 34; Eng. Bank 201 a 4; Oostenrijk 5 pCt. 102½; Belg. 5 pCt. 99½ a 100; Braz. 5 pCt. 8 a 4; Buenos-Ayres 6 pCt. 25 a 27; Chili 6 pCt. 36 a 38; Columb. 2de 6 pCt. 17 a 17½; Portugal 5 pCt. 101 a 102; Rusland 5 pCt. 107½ a 108; Nederl. 2½ pCt. 53½ a 54; dito 5 pCt. 100 a 101; Ardoin 22½ a 23 ex Coup.; 23½ a 24 annex Coup.; dito Coup. 46 a 48; dito Passive 5½ a 6½; dito Deferred 84 a 9.

Antwerpen, den 15 Mei: Reeds hadden de iets willigers Lon- densche koersen van jongstleden Zaterdag in het begin der beurs den kooplust voor Ardoin verlevendigd; men besteedde dadelijk 23½, toen op het gerucht dat de Christinos eene belangrijke overwinning op de Carlsten behaald hadden, de koers allengs tot 23½ steeg, zoo als dezelve ten slotte g. en 23½ p. bleef. Voor Brusselche rekening werd zeer veel verkocht. Daarentegen heeft een Huis, dat met de geëm- plojeerden der telegraaf in Parijs in relatie staat, aanzienlijk laten koopen.

Amsterdam, den 16 Mei.

Ned. Werk. sch. 2½ pCt. 52½; 5 pCt. 99½; Uitgeat. Sch. —; Kanshill. 25½; Amort. Synd. 4½ pCt. 92½; 3½ pCt. 76; Handelsm. 4½ pCt. 176½; Nieuwe dito —; O. I. Leening 4 pCt. 90; dito 5 pCt. 96½.

Frankr. Ins. op het Grooth. 79½.

Spanje 5 pCt. Nieuwe leening 23½; Passive 6.

Rusl. Hope 5 pCt. 105½.

Oostenr. Metalliek 99½.

Brazilië 5 pCt. 84½.

De stemming onzer binnenlandsche fondsen was heden over het ge- heel ongunstig en zelfs Kansbilletten, die zoo lang eene rijzende be- weging hadden gevolgd, maskten heden diezelfde goede af- zending. Gelijk zulke doorgaans ter beurs het geval is, dadelijk eene rijzing ophoudt, zoodra de oorzaak, die deze rijzing te waeg bragt, algemeen bekend wordt; vermits alsdan velen hunne winsten realiseren; had zulks ook heden ten opzichte van Kansbilletten plaats. Het heden bekend gemaakte Plan en Voorwaarden door de heeren Westendorp en Comp. en L. R. Bisschoffsheim, (zie hierboven) loste het raadsel op, waarom sedert eenigen tijd zoo vele Kansbilletten van de markt werden genomen, en deze oplossing had het natuurlijke ge- volg dat gemeld effect eene reactie leed, die intusschen sedert gisteren niet beduidend is in vergelijking van de rijzing, welke hetzelfde sedert het begin dier inkoop heeft ondervonden. De handel was heden daarin zeer uitgebreid.

In Oude hand. Handelsm. bragt de huidige rescontre eene leven- digheid te weeg, en heeft dit fonds eene daling van ruim 3 pCt. onder de laatste notering geleden. De passage-koers derzelfde is 175.

Ardoin openden met eene neiging tot verdere prijsverbetering, waar- toe de verhoogde notering van Antwerpen en de geruchten van eenige door de Christinos behaalde voordelen de aanleidende oorzaken waren. Doch ook dit effect volgde spoedig de algemeene flauwere stemming der beurs en blijft ten slotte bijna geheel als gisteren.

Laatste prijzen ten 5 ure. Integritien 52½; Holl. 5 pCt. 90½; Kansb. 23½ a 24; Ardoin van 85 L 23½.